

# **SCURTE COMENTARII**

**la Proiectul de  
“Assessment of Convergence Programs”  
al BCE**

**Valentin Lazea  
Economist șef**

# I. Aspecte privind definirea criteriilor (1)

---

- În condițiile actuale, este foarte probabil ca statele membre ale zonei euro să insiste foarte mult pe respectarea unui set de principii de către statele-candidat. Astfel, criteriile de la Maastricht vor trebui respectate:
  - cu strictețe
  - în totalitate
  - de o manieră transparentă
  - pe baza datelor actuale
  - în mod sustenabil
  
- În timp ce criteriul stabilității cursului de schimb trebuie respectat timp de minimum doi ani, criteriile privind inflația și rata dobânzii trebuie respectate doar **în anul premergător examinării**. Pentru criteriul fiscal, statul-candidat trebuie să nu mai fie, la momentul examinării, supus Procedurii de Deficit Excesiv

# I. Aspecte privind definirea criteriilor (2)

---

- Criteriul referitor la rata inflației se poate aplica în mod flexibil
  - Cele trei state luate în calcul la determinarea valorii de referință au înregistrat deflație în perioada considerată => valoarea de referință a coborât sub 1,5pp
  - Singura țară considerată *outlier* a fost Irlanda (rata medie a inflației: -2,2%)
- Criteriul privind rata dobânzii se poate aplica în mod flexibil, ținând cont de *outliers*
  - De exemplu, pentru anul curent, Estonia (una dintre cele trei țări cu cele mai mici inflații) este exclusă de la calculul valorii de referință, neavând o dobândă pe termen lung armonizată
  - Valoarea de referință a ratei dobânzii este calculată numai pe baza datelor din două țări: Spania și Portugalia

# I. Aspecte privind definirea criteriilor (3)

- Tratatul cere în mod explicit (Art.140 (1)) ca, pe lângă criteriile de convergență nominală, să fie luate în calcul și criterii de convergență reală, precum:
  - Integrarea piețelor
  - Evoluția contului curent și a balanței de plăți
  - Evoluția ULC și a altor indici de prețuri

## II. Evaluarea BCE privind România (1)

---

- Evaluarea BCE are o perspectivă istorică eronată, considerând perioada 2000 -2008 ca pe un tot unitar. Nu transpare deloc faptul că în perioada 2000 - 2005 au avut loc reforme semnificative, care au însănătoșit finanțele publice, sistemul de pensii, competitivitatea externă și care doar **ulterior** au fost inversate prin politici mioape
- Cursul de schimb leu/euro, la momentul februarie 2010, este considerat ușor supraevaluat în termeni efectivi
- Există temerea că procesul de *catching-up* va avea ca rezultat un efect asupra inflației și/sau asupra cursului de schimb, punând la îndoială **sustenabilitatea** îndeplinirii acestor două criterii. Analiza BCE nu pare a lua în considerare o creștere a productivității peste ritmul de creștere a salariilor reale, caz în care nici presiunile inflaționiste, nici cele de depreciere nu ar trebui să se manifeste

## II. Evaluarea BCE privind România (2)

---

- Din perspectiva ratei inflației, evaluarea performanței României ignoră impactul considerabil exercitat de majorarea accizei aplicate produselor din tutun
  - Nivelul relativ ridicat al ratei inflației este atribuit în esență rigidităților existente pe piața muncii și, respectiv, a produselor
- România este indicată ca fiind țara cu cea mai mare pondere a prețurilor administrate în coșul IAPC, deși a fost depășită de:
  - Slovacia în 2009
  - Slovacia și Ungaria în 2010

## II. Evaluarea BCE privind România (3)

---

- Analiză incompletă a ULC, nivelul încă ridicat al acestuia fiind explicat exclusiv prin ajustarea insuficientă a remunerării salariaților, fără a se menționa reducerea de cca 5 ori a dinamicii anuale a acesteia
- Raportul indică necesitatea adoptării unor măsuri macroprudențiale de atenuare a vulnerabilității asociate creditării în valută, fără a menționa că:
  - BNR a adoptat astfel de măsuri în perioada anterioară, unele dintre acestea fiind încă în vigoare
  - Eficacitatea unor măsuri de acest tip depinde în mod esențial de colaborarea dintre țara gazdă și cea de origine

## II. Evaluarea BCE privind România (4)

---

- Se menționează explicit prezența activă a BNR pe piața valutară, deși în Grupul editorial al Raportului anual al BCE a fost acceptată solicitarea BNR de eliminare a unei afirmații similare
- Se consideră volatilitatea cursului de schimb ca fiind ridicată în ultimii doi ani, ignorându-se faptul că, în general, în 2009 și în 2010 aceasta a fost inferioară celei consemnate în alte state din regiune



# III. Evaluarea criteriilor de **convergență juridică** (1)

---

**Legea privind Statutul BNR trebuie adaptată în ceea ce privește:**

**Independența instituțională – *suplimentar față de Raportul de convergență (RC) 2008***

- **art 3(1):** delimitarea și mai clară a principiilor de colaborare cu alte autorități

**Independența personală – *suplimentar față de RC 2008***

- **art 33(7) trebuie armonizat cu prevederile Legii nr 161/2003 privind exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și cu prevederile Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate** astfel încât sancțiunile prevăzute ca urmare a încălcării obligațiilor referitoare la declararea averii, conflictele de interese și incompatibilitățile aplicabile guvernatorului BNR și membrilor CA al BNR să nu constituie noi motive de revocare din funcție, suplimentar față de cele stipulate de Legea nr. 312/2004 privind Statutul BNR

### III. Evaluarea criteriilor de convergență juridică (2)

---

#### Independența financiară – *suplimentar față de RC 2008*

- **art 43:** la distribuirea profitului BNR prioritate se acordă îndeplinirii obiectivelor BNR, iar constituirea provizioanelor BNR se va face independent, fără avizul consultativ al MFP
- Modificarea Legii nr. 94/1992 *privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*: obiectivele auditării BNR de către Curtea de Conturi mai clar definite, fără a aduce atingere activității auditorilor independenți externi ai BNR
- **art 23:** eliminarea limitării la 1 an a rambursării împrumuturilor pe termen scurt și a altor operațiuni financiar-bancare cu instituții internaționale, bănci centrale, societăți bancare și nebankare negociate de BNR

### III. Evaluarea criteriilor de convergență juridică (3)

---

#### Interdicția privind finanțarea monetară a sectorului public și interdicția privind accesul privilegiat al sectorului public la instituțiile financiare (similar RC 2008):

- **art 6, art 7, art 29:** interzicerea finanțării monetare și a oricărui tip de creditare a tuturor instituțiilor publice menționate în Reg. 3603/93, inclusiv a instituțiilor de credit aflate în proprietatea statului fără nici o excepție
- **art 19 și art 26:** întărirea și alinierea cadrului juridic de acordare a împrumuturilor de la BNR către o instituție de credit aflată în dificultate în scopul asigurării stabilității financiare
- **art 43:** clarificarea și întărirea cadrului juridic privind transferul a 80 la sută din venitul net rămas după deducerea cheltuielilor

### III. Evaluarea criteriilor de convergență juridică (4)

---

Integrarea juridică deplină a BNR în Eurosistem (similar RC 2008) - recunoașterea autorității BCE și a Consiliului UE cu privire la:

➤ art 2: obiectivele de politică economică

*Atribuții:*

- **art 2:** dispozițiile legislative privind politica monetară și instrumentele de politică monetară
- **art 2, 12, 18:** dispoziții legislative privind dreptul de a emite bancnote
- **art 2 și art 9:** administrarea rezervelor valutare
- **art 49:** colectarea datelor statistice
- **art 22 și 33:** sistemele de plăți și de compensare

### III. Evaluarea criteriilor de **convergență juridică** (5)

---

- **art 36, 37**: dispoziții financiare (norme privind conturile financiare, de audit, subscrierea de capital, transferul activelor din rezervele valutare și repartizarea venitului monetar, selectarea auditorului extern)
- **art 2, 9, 33, 10, 11**: politica cursului de schimb
- diverse - **art 3, 57**: obligația de consultare a BCE numai pentru acele proiecte legislative naționale a căror tematică se înscrie în sfera de competență a BCE